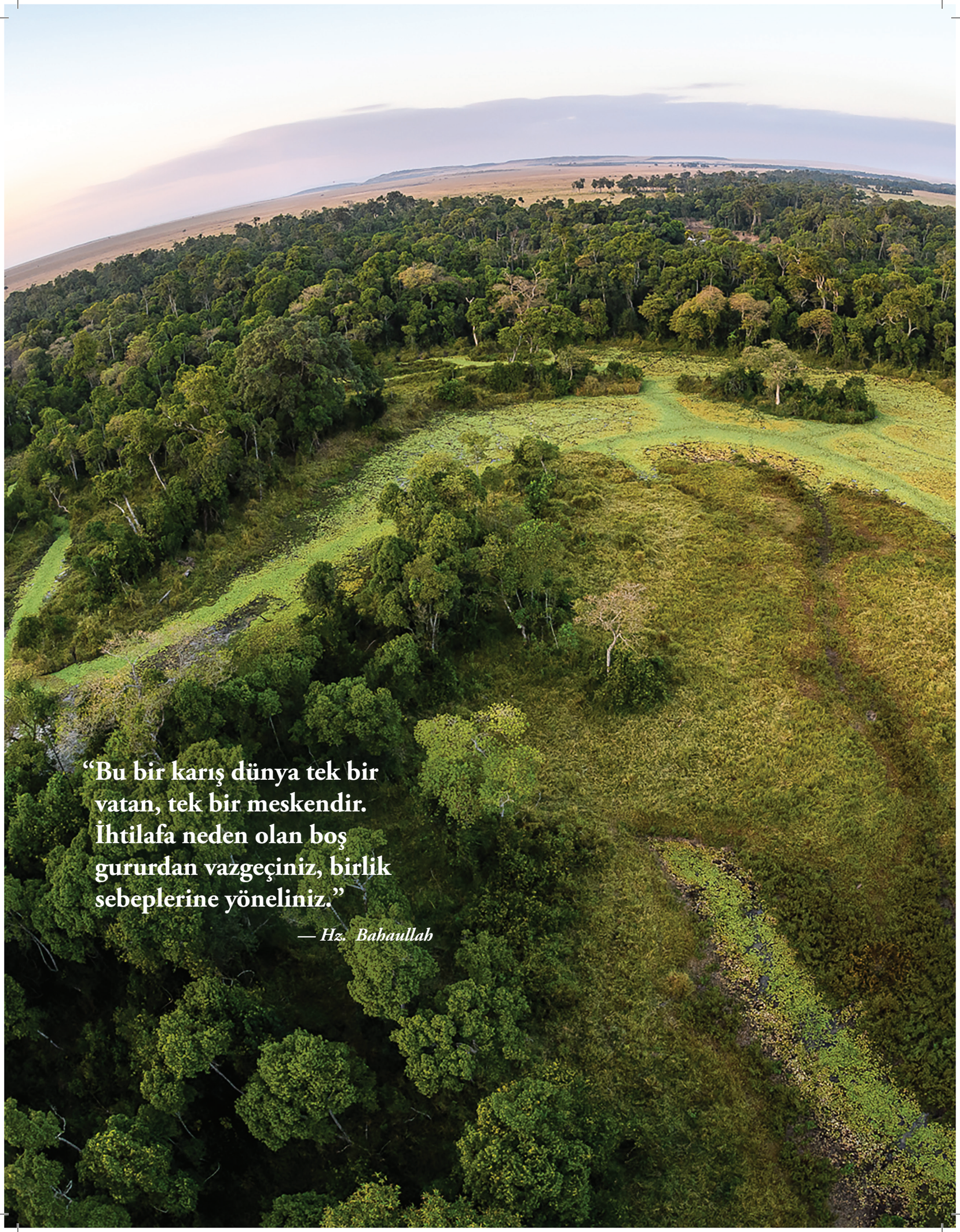

Tek Gezegen, Tek Mesken

İnsanlığın Tabiat ile İlişkisini Yeniden Şekillendirmeye Dair Bir Bahai Bakış Açısı

BAHAİ ULUSLARARASI TOPLUMU BİLDİRİSİ

“Bu bir karış dünya tek bir vatan, tek bir meskendir. İhtilafa neden olan boş gururdan vazgeçiniz, birlik sebeplerine yöneliniz.”

— Hz. Bahaullah

TABİAT, tüm görkemi ve heybetiyle, birbirine bağlılığın özüne dair derin bir kavrayış sunar.

Biyosferin bütününden en küçük mikroorganizmaya kadar tabiat, herhangi bir yaşam formunun diğer birçok yaşam formuna ne kadar bağlı olduğunu ve bir sistemdeki dengesizliklerin, birbirine bağlı olan bu bütünün tamamına nasıl etki ettiğini gözler önüne serer.

Bu muazzam sistemin içine ayrılmaz bir biçimde yerleşmiş olan ve varlığı bütünüyle ona bağlı olan insanlık, gün geçtikçe daha vahim sonuçlar doğuran bir tezatla karşı karşıyadır. Bir yandan insan ırkı, fiziksel dünyayı gezegen ölçeğinde şekillendirme konusunda tarihte hiç bu kadar büyük bir güce sahip olmamıştır, bazıları bu gelişim için antroposen terimini kullanmaktadır. Bu durum, ortak zekâmızın ve yaratıcılığımızın bir kanıtı olduğu kadar, önümüzde uzanan sınırsız potansiyelin de bir göstergesidir. Öte yandan, bu gücün kendisi, şayet sağduyulu bir düşünceyle dengelenmezse ve şimdinin ve geleceğin ortak yararını hiçe sayan önceliklerle yönetilirse, yalnızca dünya çapında değil, aynı zamanda geri döndürülemez olması muhtemel sonuçlara yol açar.

İklim değişikliğinden biyoçeşitlilik kaybına, çevresel bozulmadan kirliliğe kadar gezegenin sınırlarını aşmanın vahim etkileri giderek daha görünür hâle geldikçe, insanlık hem kendi halkları arasında hem de tabiat ile daha olgun, iş birliğine dayalı ve yapıcı ilişkiler geliştirmeye mecbur kalmaktadır.

Çevre sorunlarına ilişkin düşünceler, 1972 yılında gerçekleştirilen dönüm noktası niteliğindeki Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi Konferansı'ndan bu yana belirgin bir ilerleme kaydetmiştir. Geçtiğimiz yarım yüzyıl boyunca elde edilen bilimsel, hukuki veya kurumsal gelişmeler, geleceğe dair bir güven nedeni ve bir umut kaynağı teşkil etmektedir. Ne var ki bugün, anlayıştaki bu artışlar, çok daha hızlı bir şekilde ve çok daha geniş ölçeklerde eyleme dönüştürülmelidir. İnsanlığın ortak işlerinin düzenlenmesinde ve yürütülmesinde köklü değişiklikler yapılması, varoluşsal bir zorunluluk hâline gelmiştir. Dünya uluslarının ve liderlerinin önündeki asıl soru; gerekli hareketin bilinçli bir seçim ve önlem alma meselesi olarak mı görüleceği, yoksa tırmanan çevresel çöküşün yol açtığı yıkım ve acılar neticesinde mi tetikleneceğidir.

TABİATI MUHAFAZA ETME SORUMLULUĞUMUZ

Gezegendeki tüm yaşam biçimleri arasında eşi benzeri olmayan bir şekilde, insan tabiata belli bir düzeyde nüfuz etmektedir. Bu durum zaman zaman, mülkiyet ve egemenlik kavramlarıyla desteklenen, doğaya hükmetme ve onu kontrol altına alma eğilimi için bir gerekçe olarak yorumlanmıştır. Ne var ki, giderek daha fazla insan, insanlığın çevreyle olan karşılıklı bağını ve ona olan bağımlılığını fark etmeye başladıkça, özgün etkimizin doğal dünyayı besleme ve koruma konusunda kaçınılmaz bir görevi de beraberinde getirdiğini kabul etmişlerdir.

Her birimiz, dünyaya bütünün bir emaneti olarak geliyoruz. Buna karşılık her birimiz, herkesin refahı ve yaşam dayanağımız olan bu gezegen için belirli bir ölçüde sorumluluk taşıyoruz. Bu dünyayı kapsayan emanet bilinci, insanlığın tabiat üzerindeki etkisini ortadan kaldırmayı amaçlamaz. Uygarlığı sürdürmek ve ilerletmek için her zaman maddi kaynaklara ihtiyaç duyulacaktır. Asıl amaç, bu etkiyi bilinçli, yaratıcı ve şefkatli bir şekilde yönlendirmektir.

Dünyanın hammaddelerini herkesin iyiliği için en iyi şekilde nasıl kullanacağımızı öğrenirken, yaşam kaynağımıza yönelik tutumlarımızın bilincinde olmalıyız. Yeryüzünün zenginliklerinin ve harikalarının, kaynaklarına adil ve hakkaniyetli erişimi hak eden tüm insanların ortak mirası olduğu gerçeğini, hareketlerimiz yansıtmalıdır. Seçimlerimiz, nesiller arası bir bakış açısını ortaya koymalıdır, öyle ki, gelecekte yaşayacakların refahının karar alma süreçlerinin her seviyesinde dikkate alındığı bir perspektif. Ve insanlık tarihinin bu çalkantılı döneminde, hareketlerimiz giderek artan bir şekilde, gelişen bir olgunluğun beraberinde getirdiği bilgelik ve sağduyu ile dengelenmelidir.

“Dünyada genelin yararına hizmetten daha asil bir davranış var mıdır? Allah’a yemin olsun ki, hayır!”

— Bahai kutsal yazıları

Tek Bir Küresel Memlekette, Tek Bir Halk

Gezegenin tamamını kapsayacak kadar geniş bir bakış açısıyla bakıldığında, insanlık ancak tek bir küresel memlekette yaşayan tek bir halk olarak görülebilir. Bu birlik bilinci, adalete dayalı ilişkilerle ifade edildiğinde, sürdürülebilir toplumların üzerine inşa edilebileceği yegâne temeli oluşturur.

Her halk, doğanın sonsuz güzelliğini ve ihtişamını kendine özgü yaklaşımlarla yüceltir. Her kültürün gelenekleri, sadece bedenlerin fiziksel ihtiyaçlarını değil, aynı zamanda ruhun üstün niteliklerini de besleyen bu paha biçilmez mirasın değerini takdir eder. Sürdürülebilir ve gelişip serpilen bir dünya inşa etme görevi, bir birlik ortamı sağlama vaadini taşır ve bunu yalnızca ortak çabada değil, aynı zamanda neşe içinde kutlama ile yapar.

İnsanlığın birliği gerçeğini kabul etmek, ifade, kültür veya sosyal düzenleme biçimlerindeki farklılıkları bastırmak demek değildir. Birlik ilkesi, kendi içinde vazgeçilmez bir çeşitlilik kavramını barındırır, hakikaten de onu tekdüzelikten ayıran şey budur. Tabiatta, sistemler son derece çeşitlilik arz eden unsurların etkileşimi sayesinde gelişip serpilirler. Çeşitli bileşenler arasındaki farklılıklar, bütünün işleyişini iyileştirebilir ve genel sistemin dayanıklılığını güçlendirebilir.

Sürdürülebilir ve gelişip serpilen bir dünya inşa etme görevi, bir birlik ortamı sağlama vaadini taşır ve bunu yalnızca ortak çabada değil, aynı zamanda neşe içinde kutlama ile yapar.

İnsani ilişkilerde de düşünce, geçmiş ve yaklaşım çeşitliliği benzer şekilde kritik öneme sahiptir. Farklı bakış açıları ve deneyimlerin etkileşimi sayesinde gerçekliğin daha yüksek seviyelerine ulaşılabilinir ve içgörü kazanılabilir. Aksi takdirde, aşırı bolluktaki benzer görüş ve fikirler—tıpkı tek bir doğal kaynağa aşırı bağımlılık gibi—sistemi tehlikelere açık ve çöküşe karşı savunmasız bırakır.

İnsanlığın tabiat ile olan ilişkisini yeniden dengelemek için, giderek daha fazla sayıda nüfusun iyi koordine edilmiş ve birlik içindeki katkılarına ihtiyaç duyulacaktır.

Milliyet, ırk, zenginlik veya herhangi bir başka özellik üzerinden ileri sürülen, bir grubun diğerine üstün olduğu yönündeki ön kabuller, fikir birliği oluşturmak ve eş güdümlü eylemi sürdürmek için gereken bağları aşındırmaktan başka bir işe yaramaz. 'Ötekilik' hissi, ister sosyal ister ekolojik olsun, ortak yarar için çalışma motivasyonunu daima baltalar.

İnsanlık, birliği inşa etmeye çalışırken çeşitliliğin değerini takdir etmede, ortak olanın gücünden yararlanırken özel olanı koruma ve ona saygı göstermede sık sık zorlanmıştır. Tabiatı yönetme sorumluluğu, birbirine bağlı bu idealleri uzlaştırmak için güçlü bir araç sunar.

DÖNÜŞTÜRÜCÜ DEĞİŞİMİN BAŞ AKTÖRLERİNİ GÜÇ İLE DONATMAK

Yeryüzünün tüm yaşayanları, tabiat ile uyum içinde ilerleyen bir dünya toplumunun nimetlerinden yararlanma fırsatını hak etmektedir. Böyle bir toplumu inşa etmek için, dünyanın her yerindeki insanlar, bu toplumu ortaya çıkaracak yapıcı süreçlere katılmaları için güç ile donatılmalıdır. Bu nedenle, bireylerin, toplumların ve kurumların dönüştürücü değişime etkili bir şekilde katkıda bulunma kapasitelerini inşa etmek, etkili bir çevre eyleminin vazgeçilmez bir unsurudur.

Birey için bu, birbiri ile ilişkili bilimsel, teknik, sosyal, ahlaki ve ruhani bir dizi kapasitenin geliştirilmesi anlamına gelir. Bireyler, kavramlara dair bir anlayış, olgulara dair bilgi ve yöntemler üzerinde ustalıkla donatılmanın yanı sıra, daha sağlıklı ve sürdürülebilir bireysel ve kolektif yaşam modelleri oluşturmak için gereken beceri, tutum ve niteliklere de sahip olmalıdır.

Yerel toplumlar bağlamında, kapasite inşa etmek, kültürün zenginleştirilmesini ve bilinçli bir şekilde şekillendirilmesini kapsar. Toplumun omuzlarında ise, bireysel iradelerin harmanlandığı, güçlerin çoğalıp kolektif bir çaba olarak ortaya çıktığı ve insan ruhunun daha yüce ifadelerinin toplum işlerini düzenlemenin yeni yollarında sergilendiği bir ortam yaratma zorunluluğu vardır.

Organizasyonel yapıların güçlendirilmesine de dikkat edilmelidir. Her düzeyde öyle kurumlara ihtiyaç vardır ki, bireylerin ve grupların yetenek ve enerjilerini, ortak yarara hizmet edecek şekilde ortaya koyabileceği kanallar işlevi görebilecek kapasiteye sahip olsun.

"İnsanların mutluluğu için durmaksızın yeni temeller atmalı ve bu amaca ulaştıracak yeni araçlar bulup geliştirmeliyiz."

— Bahai kutsal yazıları

İNCELEME ÖNERİLERİ

Çevresel gerçeklerin durumunun aciliyeti, insandan, ilke ve eylemi giderek daha olgun bir şekilde bütünleştirmeyi ve ilerlemeyi destekleyen süreç odaklı bir yaklaşım talep eder. Mevcut sistemler içinde, sınırlamalara rağmen, mümkün olan en kısa sürede yapıcı adımlar atılmalı, aynı zamanda günümüz ihtiyaçlarını daha iyi karşılayabilecek yeni paradigmaları yansıtan temeller de oluşturulmalıdır. Bu amaç doğrultusunda, uluslararası toplumun sadece daha iyi bir dünya hayal etmekle kalmayıp, daha önce yürünmemiş yollarda eyleme geçtiği örneklerden ilham alarak, bu dokümanın genelinde bir araştırma ruhuyla öneriler sunulmaktadır. Bu tür pratik deneyimler, fikir birliği ve gerekli eylemin, anlamlı bir değişime giden yolu tıkayan yaygın söylemlerin ötesine geçmesine izin verildiğinde nelerin mümkün olabileceğine dair önemli içgörüler sunmaktadır.

İnsanlığın birliği ilkesini güçlendirmenin dikkate alınabilecek bir yolu, yerel politikaların küresel etkilerini değerlendirecek mekanizmalar kurmak olabilir. Örneğin, üzerinde görüş birliğine varılmış uluslararası bir danışma organı, bu tür etkileri ulusal sınırlar genelinde değerlendirebilir ve gerektiğinde düzenlemeler veya telafiler önerebilir.

Mevcut yapılar içinde, tabiat ile ilgili yasal çerçevenin güçlendirilmesi, biyoçeşitlilik, iklim ve çevre düzenlemelerine bütünlük kazandıracak ve gezegenin ortak yönetimi için daha güçlü temeller sağlayacaktır. Halkı yönetim yapılarını bu şekilde entegre etmek uluslararası toplumun kapasitesi dâhilindedir, geçmiş deneyimler—hem ilerlemeler hem de aksaklıklar—üzerine inşa edilebilecek değerli temeller sunmaktadır. Örneğin, barışı koruma, arabuluculuk, insan hakları, yeniden yapılanma ve uzun vadeli kalkınma alanlarındaki faaliyetler arasında daha fazla uyum sağlama çabaları—Birleşmiş Milletler'in Barış İnşası Mimarisi'nin kurulmasından önerilen yeni barış gündemine kadar—ilgili çabaların uyumlaştırılmasının nasıl bir süreç olabileceğine dair ilk dersleri içermektedir.

Harekette Fikir Birliği

İnsanlığı, tabiat ile daha sürdürülebilir ve uyumlu bir ilişkiye taşımak; uluslararası toplumun işlerini şekillendirecek temel ilkeler etrafında kolektif bir iradenin yanı sıra, güçlü ve uygulanabilir bir fikir birliğini gerektirecektir. Yönetim, karşılıklı dayanışma ve adalet gibi temel ilkeler etrafında belirli bir düzeyde uzlaşı sağlanmış durumdadır. Ancak bu idealler, kolektif küresel eylemin kabul görmüş temeli olarak henüz tam anlamıyla kök salamamıştır.

2015 Paris Anlaşması kapsamında karbon emisyonlarını azaltmaya yönelik ulusal planların bugüne kadarki yetersizliği, bu durumun sıklıkla dile getirilen bariz bir örneğidir. Söylem ile eylem arasındaki bu uçurum, daha derin bir sorunun göstergesidir, bu sorun, sürdürülebilirlikle ilgili ilkelerin, ulusların seçimlerini ve davranışlarını şekillendirecek kadar kolektif bilince derinlemesine yerleşmemiş olmasıdır.

Sağlam bir şekilde tesis edilmiş bir fikir birliği, sadece bir sayfa üzerindeki metnin adı veya iddiasıyla değil, koordineli ve iş birliğine dayalı eylemlerle ortaya konulur. Onun ölçütü sözler değil, eylemlerdir. Temel ilke ve değerlere uluslararası düzeydeki güçlü bağlılık, ulusal ve yerel liderlerin gerekli değişiklikleri hayata geçirirken kaçınılmaz olarak ortaya çıkan engelleri aşmalarına yardımcı olur. Ulusların, anlaşmaları hayata geçirmek için gerekli kaynakları birbirlerine sağlamalarının gerekçesini açıklar. Ayrıca toplumların, sınırlı ya da bencilce çıkarlara dayanan itirazların ötesine geçmelerine yardımcı olur.

Sağlam bir şekilde tesis edilmiş bir fikir birliği, sadece bir sayfa üzerindeki metnin adı veya iddiasıyla değil, koordineli ve iş birliğine dayalı eylemlerle ortaya konulur.

Dünya halklarından, imzalanan ancak uygulanmayan anlaşmaların yarattığı bu uyuşmazlığa daha fazla hoşgörü göstermeleri istenemez. Eylem, herkes tarafından kolektif olarak benimsenen ve savunulan ilkelerle uyumlu hâle getirilmelidir. Uluslararası düzen, küresel ölçekteki zorluklara karşı küresel ölçekte yanıtlar verilmesini etkili bir şekilde kolaylaştıracak sağlam bir zemine oturtulmalıdır.

İNCELEME ÖNERİLERİ

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) gibi küresel hedefler etrafındaki fikir birliği; meşvereti, her ülkenin hem sürdürülebilirlik hem de kalkınma gibi—her ikisi de eşit derecede önemli—zorunlulukları bütünleştirme konusunda hâlâ öğrenecek çok şeyi olduğu ortak anlayışı etrafında şekillendirilerek daha güçlü bir şekilde eyleme dönüştürülebilir. Bazı ülkeler, vatandaşlarının çoğu için yüksek düzeyde maddi kalkınma sağlamış olsa da, tüketilen kaynaklar ve üretilen atıklar açısından orantısız bir ekolojik etki yaratmaktadır. Diğerleri ise çok daha sürdürülebilir bir ekolojik ayak izine sahip olmakla birlikte, vatandaşlarının temel ihtiyaçlarını karşılamak için hâlâ ciddi bir maddi kalkınmaya ihtiyaç duymaktadır. Her ulusun üzerinde çalışması gereken hedef, toplumun tüm kesimleri için refah sağlamaktır—tabiat ile sürdürülebilir ve uyumlu ilişkiler sağlayan araçlar vasıtasıyla. Bu evrensel hedefi merkeze almak; fikir birliğinin kolektif ve amaçlı bir harekete dönüştürülebileceği önemli bir birlik noktası sağlayacaktır.

İklim ve çevre standartlarının yanı sıra ahlaki ve etik standartlar etrafında uygulanabilir bir fikir birliği inşa etmek, ilkelerin, kâr hırsından öncelik kazanmasını sağlamaya yardımcı olabilir. Bu, uluslararası toplum için alışılmadık bir durum değildir. Örneğin; Birleşmiş Milletler'in çatışma bağlantılı elmasların dolaşımını engellemek için kurduğu sertifikasyon sürecinden değerli dersler çıkarılabilir. Bu sürecin bazı eksiklikleri olsa da, etik ve toplumsal konularda sağlanan uzlaşının, bir ürünün değer zincirinin farklı aşamalarında somut analiz ve düzenleme adımlarına dönüştürülmesine bir örnektir.

Gelişimi Yeniden Tanımlamak

İnsanlığın tabiat ile olan ilişkisi yeniden şekillendirilecekse; gelişimi, uygarlık ve kalkınma kavramlarının yeniden tanımlanması gerekecektir. Bu yöndeki çabalar—örneğin refahı merkeze alan bütçeler ya da gayrisafi yurt içi hasıladan (GSYH) daha bütüncül ilerleme göstergeleri—genişletilmeli ve derinleştirilmeli; ayrıca temel sorular daha kapsamlı biçimde sorgulanmalıdır. Bir insanın, ulusun veya şirketin başarılı sayılmasını sağlayan nitelikler nelerdir? Hangi özellikleri nedeniyle takdir edilir ve değer görürler?

Bu tür sorular, ilişkiler yerine sahip olmayı ya da sorumluluk yerine edinmeyi önceleyen değerlere göre yanıtlandığı sürece, sürdürülebilir bir dünyaya ulaşmak mümkün olmayacaktır. Bu tür değerler, doğaları gereği ve insan ruhu üzerindeki etkileriyle; durmaksızın aşırılığa, sömürüye ve tükenmişliğe davetiye çıkarır. Ayrıca, yabancılaştırıcı bir zenginlik ile güçten düşüren bir yoksulluğun oluşturduğu şiddetli uçurumları doğururlar. Ancak bunlar bir kenara bırakıldığı ölçüde, yol açtıkları derin çelişkiler—özellikle de sınırlı bir gezegende sonsuz büyüme beklentisi—çözüme kavuşturulabilir. Ve yalnızca, ilerleme yeni kavramlarla anlaşıldığında, mevcut çevresel krizlerin temel nedenleri doğru bir şekilde belirlenebilir ve kalıcı değişim sağlanabilir.

Açıkça kabul edilmesi gereken şey, hiçbir ülkenin henüz sürdürülebilir kalkınma sürecini tam olarak öğrenemediğidir. Sanayileşmenin, teknolojik kapasitenin ve makroekonomik büyümenin belirli biçimleri çoğu zaman kalkınma ile eşdeğer tutulmuştur. Ancak, geleneksel olarak gelişmiş kabul edilen bölgelerde yaşayan kitlelerin hoşnutsuzluğu ve yaşadığı zorluklar; dünya genelindeki sayısız diğer halkın maruz kaldığı adaletsizlikler ve tabiat üzerindeki ağır baskı ile birleştiğinde, bu vizyonun en iyi ihtimalle eksik, ama genellikle de fiilen zararlı olduğunu kanıtlamaktadır. Tek bir yaşam biçimi ve toplum vizyonu, tüm insanlığın ulaşmaya çabalaması gereken yegâne model olarak kabul edilemez.

EKONOMİK DÜZENLEMELERİN YENİDEN DÜŞÜNÜLMESİ

Modern ekonomik düzenlemeler hem ekosistemlerin bozulmasına hem de birçok yerel toplumun ve bireysel yaşamın yoksullaşmasına neden olmuştur. Eşitsizlikler artmaktadır ve sürekli olarak arzuların tatmin edilmesi ve tatmin edilmesinin doğasında var olan zararlar, itiraz edilemeyecek şekilde kanıtlanmıştır. Dünyayı ekolojik açıdan daha sürdürülebilir temellere oturtmak, küresel ekonomik düzenin yeniden şekillendirilmesini gerektirir. İnsanlar ve gezegen, geçmişte kâr ve ekonomik kazançların açıkça değer gördüğü kadar bugün de açık biçimde değer görmelidir.

Mevcut dengesizlikler büyük ölçüde sayısız aşırılık biçiminden kaynaklandığı için, aşırıya kaçmama ilkesi küresel düzenlemelerde çok daha güçlü bir biçimde kendini göstermelidir. Büyüme odaklı yaklaşımlar içinde pek yeri olmayan kanaatkârlık, yeterlilik ve sadelik gibi kavramların yeniden vurgulanması ve genişletilmesi gerekecektir. Aşırı zenginlikle bağdaştırılan yaşam biçimleri —örneğin konfor ve lükse düşkünlük veya yüksek düzeyde tüketim ve israf— bir kenara bırakılmalıdır. İlerleme, kalkınma ve refaha dair temel anlayışlar ise çok daha holistik bir çerçevede yeniden tanımlanmalıdır.

Bu hedeflere doğru ilerlemek, ekonomik düzenlemelerin kendi amaçlarından daha yüksek değerlere göre disipline edilmesini gerektirecektir. Bireylerin, toplumların, işletmelerin ve ulusların pratik deneyimleri şüpheye yer bırakmamaktadır ki, servet ve kaynakların üretimi, dağıtımı ve kullanımının doğası gereği ahlaki bir boyutu vardır.

Herhangi bir grup, komşularından soyutlanmış bir şekilde kendi esenliğini düşündüğü veya tabiatın nasıl etkileneceğini hesaba katmadan ekonomik kazanç peşinde koştuğunda, insanlığın kolektif yaşamı bundan dolayı zarar görür. Her seçim bir iz bırakır. Bu nedenle ekonomik kararlar yüce ideallere dayanarak alınmalıdır. Servet, insanlığa hizmet etmelidir. Ortak yarara hizmet etmediği açıkça görülen görüşleri, yapıları, kuralları ve sistemleri sürdürmeye devam etmenin hiçbir haklı gerekçesi yoktur.

“İnsanların koşulları öyle düzenlenmelidir ki fakirlik yok olmalı ve herkes, mümkün olduğu ölçüde … konfor ve refaha ortak olmalıdır.”

— Bahai kutsal yazıları

Gelişimi Yeniden Tanımlamak (devamı)

Daha bütüncül bir ilerleyiş anlayışını oluşturmak, insan ruhuna dair gerçekler de dâhil olmak üzere, bir tür olarak kendimizi daha iyi anlamamızı gerektirecektir. Gezegen; onun halkları ve canlıları, bireyi yalnızca kendi çıkarını gözeten, dünyanın maddi kaynaklarından giderek daha büyük bir pay almak için başkalarıyla rekabet eden bir "ekonomik birim" olarak gören materyalist zihniyetten ötürü büyük acılar çekmiştir. Bu karikatür, kuramsal düzeyde büyük ölçüde basit ve yüzeysel olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir. Bununla birlikte, küresel düzenin birçok yönü hâlâ bu varsayımlara dayanmakta ve çoğu zaman onları pekiştirip derinleştirmektedir.

İnsan doğasına dair daha doğru bir anlayış; güvenilirlik, karşılıklı destek, gerçeğe bağlılık ve sorumluluk duygusu gibi nitelikleri ve tutumları kapsadığını ve bunların da istikrarlı bir sosyal düzenin yapı taşları olduklarını ortaya koyacaktır. Böyle bir anlayış, indirgemeci materyalizmin yol açtığı sorunları önleyen veya iyileştiren modellerin doğmasını sağlayacak, refah arayışımızın, bireysel ve kolektif esenliğin diğer pek çok yönünü de içermesini temin edecektir.

İlerlemenin yeniden tanımlanması, geçmişin geçerli başarılarını reddetmek değil, ulaşılacak yeni başarıların sınırlarını genişletmektir. Mülkiyet ve kullanım hakkına yönelik yeni yaklaşımlardan, kentsel yapılanmanın yeni biçimlerine; tarım, enerji üretimi ve ulaşımın yeni yöntemlerine kadar insanlığın önündeki olasılıklar çok geniştir. Bu olasılıkları hayata geçirmek; her bireyin içinde saklı olan insan potansiyelinin çok daha kapsamlı bir şekilde ifade edilmesini ve bir bütün olarak insanlığın birleşik çabalarını gerektirecektir. Ancak önümüzdeki on yıllar, insanlık tarihinin son derece zengin ve ödüllendirici bir dönemi olma potansiyelini barındırmaktadır. Toplumun pek çok sektöründe ihtiyaç duyulan eşi benzeri görülmemiş dönüşümün ölçeği zaman zaman göz korkutucu görünse de, bu durum insan yaratıcılığı ve girişimciliğinin büyük bir atılım yapması için yeni fırsatlar açmaktadır.

İNCELEME ÖNERİLERİ

SKA 17.19 (Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları), gayrisafi yurt içi hasılayı güçlendirecek ilerleme ölçütlerinin geliştirilmesi çağrısında bulunmaktadır. Bu, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından da dile getirilen, gereken önceliğin verilmesi ve kaynak ayrılmasını icap ettiren değerli bir amaçtır. Örneğin hem gerektiğinde yapılan hem de Birleşmiş Milletler'in düzenli takviminde yer alan uluslararası toplantılar, her birinin kendine özgü tematik odak noktası perspektifinden bu tamamlayıcı ölçütleri derinlemesine inceleyebilir.

Ölçümlemenin daha bütüncül hâle gelmesine ek olarak, günümüzdeki ilerleme kavramlarının kendisi de yeniden gözden geçirilmeli ve pek çok açıdan yeniden şekillendirilmelidir. Bu amaçla, bir uzmanlar heyeti veya benzeri bir organ; hâlihazırda devam eden umut verici çalışmaların üzerine koyabilir, araştırılması gereken soruları belirleyebilir, alternatifleri ana hatlarıyla ortaya koyabilir ve eylem için olgunlaşmış alanları tanımlayabilir. Amaç, tek bir bulgular seti elde etmek değil, sürdürülebilir bir medeniyetin neleri içerdiğine ve onun özelliklerinin nasıl uygun şekilde değer bulup teşvik edilebileceğine dair süregelen bir sorgulama süreci başlatmak olmalıdır. Bu konuda dersler içeren bir örnek, Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü'nün kabulüdür. Bu süreçte uluslararası toplum, atmosferi tahrip eden kimyasalların kullanımının ortadan kaldırılmasının, bu maddelerin satışının sürdürülmesinden beklenen finansal kazançlardan çok daha fazla küresel ilerlemeye hizmet ettiği konusunda geniş bir uzlaşıya varmıştır.

Daha yüce ilkelerle aynı hizaya gelmek

İnsanlığın varlığı sadece fiziksel kuvvetlerle değil, aynı zamanda sebep-sonuç ilişkisine dayanan sosyal ve ahlaki yasalarla da yönetilir. Açgözlülük, ne kadar ustalıkla haklı gösterilirse gösterilsin veya gizlenirse gizlensin, doğası gereği ortak iyiliğe zarar vericidir. Fedakârlıkla yapılan şefkat hareketleri, ne kadar basit veya münferit görünürse görünsün, her zaman motive etme ve ilham verme gücüne sahiptir.

Bu bakış açısıyla, tabiat ile daha uyumlu bir ilişkiye giden yol, yalnızca teknolojik düzenlemeden ibaret olamaz. Bu yol, aynı zamanda toplumların ve halkların kendilerini daha yüce ilkelerle aynı hizaya getirmelerini öğrenmelerini de içermelidir.

Her bireyin içinde saklı olan yüce niteliklerin açığa çıkarılması, binlerce yıldır dini öğretilerin ve ideallerin temel odak noktası olmuştur. Bağnazlığın ve mezhepçi dogmatizmin, pek çok inanç geleneğinin özünde yer alan ahlaki ve etik gereklilikleri zayıflattığı inkâr edilemez. Buna mukabil, üstün değerleri herkesin iyiliği için hayata geçirmek üzere aktif olarak emek veren toplumlar, ciddi biçimde dikkate alınmayı hak eden bir deneyim birikimini temsil etmektedir.

"İnsanın üstünlüğü hizmet ve kemal iledir, yoksa ziynet, servet ve mal gösterişinde değildir," diye belirtir Hz. Bahaullah. Bu ifade yalnızca maddi refahın ötesine geçen değerlere dayalı bir kişisel kimlik ve kolektif etkileşim yaklaşımına, pek çok örnekten birini sunmaktadır. Bu tür ideallerin, giderek artan sayıdaki insanın düşünce ve davranışlarına nasıl nüfuz edeceği ve bu sürecin nasıl bilinçli bir şekilde teşvik edilip hızlandırılabileceği; çevre hareketi ve bir bütün olarak insanlık için merkezi öneme sahip sorulardır.

İNCELEME ÖNERİLERİ

Etik ilkeleri önceliklendiren ve bu ilkelerin, bir halkın tümü içinde geliştirilmesini ve uygulanmasını aktif olarak destekleyen toplum modelleri hakkında öğrenilecek daha çok şey vardır. Birleşmiş Milletler' in her bir uzmanlık kuruluşu bünyesinde, sadece hazır çözümler aramak yerine, ahlaki ve etik ilkelerin pratikte uygulanmasına dair bir öğrenme odağı oluşturulması; gelişimin insan deneyiminin tüm alanlarında nasıl teşvik edilebileceğine dair bilgi üretebilir.

Sadece maddi ilerlemeye dayalı bakış açısına dikkat çekici bir alternatif, dünyanın dört bir yanında çok sayıda insanın, insan ruhunun yüceliğine ve onun ilahi olanla bağlantısına verdiği önemde bulunabilir. Sadece ben merkezli olmama, başkalarıyla dayanışma ve tabiatı yönetme gibi ruhani ilkeleri, toplumsal ilerlemeyi geniş tabana yaymak için uygulamayı öğrenen toplumlar üzerine yapılacak sistematik ve bilimsel bir incelemeden çok şey öğrenilebilir. Birleşmiş Milletler'in hâlihazırda inanç temelli kuruluşlarla etkileşime odaklanan çeşitli girişimlerine ek olarak, böyle bir araştırma alternatif motivasyon ve ilham kaynaklarını ve bunların toplumsal ve çevresel refah üzerindeki etkilerini de inceleyebilir.

BİLİM VE DİN:
BİRBİRİNİ TAMAMLAYAN BİLGİ VE UYGULAMA SİSTEMLERİ

Daha sürdürülebilir bir dünya inşa etme çabasında, insanlığın elinde birbirini karşılıklı olarak güçlendiren iki bilgi ve uygulama sistemi bulunmaktadır: bilim ve din.

Bilimsel araştırma, fiziksel gerçekliği anlama arayışında ve gerçeği arama ile öğrenmeye bağlılık temelinde yenilikçi çözümler üretmede hayati bir araç olmuştur. Önyargı ve taraf tutmaktan uzak durma gibi değerlerle birleştiğinde, insanlığın gerçeği zandan ayırt etmesini sağlamıştır. Gözlem yapma, ölçme ve fikirleri titizlikle test etme gibi bilimsel yetkinlikler, fiziksel gerçekliği yöneten yasa ve süreçlere dair tutarlı bir anlayış oluşturmamıza ve aynı zamanda insan davranışları ile toplumun işleyişine dair içgörüler kazanmamıza olanak sağlamıştır. Bilimsel araştırma yöntemleri, yalnızca araştırmacıların ve akademisyenlerin alanı olmaktan öte her bireyin veya toplumun kullanabileceği araçlardır.

Kendi rolü açısından din ise, tüm insanlığın iyiliği için bireysel yaşamlara ve toplum hayatına uygulanabileceği yüce ideallerin bir çerçevesini sunar. Dünyanın dinlerine hayat veren ruhani ilkeler; bireylerin ve tüm halkların anlam, amaç, iyi bir yaşam ve iyi bir toplumun doğası gibi sorularla başa çıkmalarına yardımcı olmuştur. Bu ideallere sadık kaldığında din; insanı yalnızca sömürülecek bir kaynak ya da doyurulacak bir tüketiciye indirgeyen materyalizm ideolojilerine karşı bir siper oluşturmuştur. En yüce hâliyle din; yalnızca dürüstlük, iyi karakter, azim, iş birliği ve fedakârlık gibi erdemlere çağrıda bulunmakla kalmamış, aynı zamanda artan sayıda insanı bu ilkeler etrafında bir araya getirmiş, farklı unsurları birleştirmiş ve yüksek idealleri uygulamada göstermek için çalışan uyumlu toplumların ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Birlikte ele alındığında bilim ve din, kalıcı ilerlemenin sağlanabileceği temel düzenleyici ilkeler sunar. İnsanlığın hem maddi hem de ruhani boyutları göz önünde bulundurulduğunda ve hem bilimsel hem de ruhani bilgiye hak ettikleri önem verildiğinde; insani ilerlemeyi yalnızca mal, hizmet ve teknoloji paketlerinin tüketimine indirgeme eğiliminden kaçınılmış olur. Hem bilim hem de din bireylerin ve toplumların cehalet ve pasiflik tuzaklarından kurtulması için elzemdir. Her ikisi de medeniyetin ilerlemesi için hayati öneme sahiptir.

“Din ve bilim, insan zekâsını yükseltebilecek ve insan ruhunu geliştirebilecek iki kanattır.”

— Bahai kutsal yazıları

Süreç ve Sonuç Bakımından Adalet

Dünya genelinde gerçek bir birlik anlayışının merkezinde adalet konuları vardır. İnsanlığın tabiatla kurduğu sömürüye dayalı ilişkinin yaygın bir acıya yol açmış olması, küçük bir azınlığın dünyanın kaynaklarını aşırı biçimde kullanarak bundan fayda sağlarken çoğunluğun zarar görmesi, anlık tercihlerin çoğu zaman gelecek nesillerin temel ihtiyaçlarının önüne geçmesi—bunlar hem insanlara hem de gezegene yönelik derin adaletsizlikleri ortaya koymaktadır.

Bu tür sorunların düzeltilmesi, dürüst bir yüzleşmeyi; bununla birlikte yaratıcılık, sebat ve alçakgönüllülükle verilen bir yanıtı gerektirecektir. Mevcut düzenden dolayı dezavantajlı duruma düşmüş olanların seslerinin, tüm düzeylerdeki karar alma süreçlerinde çok daha belirgin bir yer edinmesi gerekecektir. Çoğu kentsel merkezlerin dışında yaşayan ve tabiatla daha uyumlu ilişkiler sürdüren toplumlardan içgörü elde edilmelidir. İnsanlığın tabiatla ilişkisine dair çeşitli kültürel anlayışlar, özellikle de yerli halkların anlayışları, günümüz ve gelecek nesiller için daha bütüncül ve sürdürülebilir modellerin oluşturulmasına gerekli içgörüleri sağlayabilir.

Adalet çok çeşitli sonuçlar talep eder; örneğin, insan uygarlığının sunduğu faydaların hakkaniyetle dağıtılması veya gerekli dönüşümleri gerçekleştirme sorumluluğunun, aktörlerin mevcut iklim krizine olan tarihsel katkıları ışığında paylaştırılması gibi. Ancak sonuç noktasında adalet, yalnızca süreç düzeyinde adaletin işleyişiyle sağlanır. Bireysel düzeyde adalet, kişinin yargılarında tarafsız olmasını ve başkalarına karşı davranışında hakkaniyetli olmasını gerektirir. Grup düzeyinde ise adalet, bireyin çıkarları ile toplumun çıkarlarının birbirinden ayrılmaz bir şekilde bağlantılı olduğu bilincinin uygulamalı bir ifadesidir. Ayrıca adalet; günümüz ilişkilerini nitelendirme eğiliminde olan müzakere ve uzlaşma kalıplarının çok ötesinde bir hakikat arayışı standardı—yani ilkeli, samimi ve gerçeklere dayalı bir meşveret (danışma) ve karar alma süreci—gerektirir.

Tüm düzeylerde, adaleti tecelli ettirme kapasitesi ve bunu yapma kararlılığı güçlendirilmelidir. Adil ve hakkaniyetli ilişkiler, ortak yarar için herhangi bir birleşmiş küresel hareketin vazgeçilmez temelidir.

İNCELEME ÖNERİLERİ

Adalet, söz ile eylem arasında bir tutarlılık gerektirir. Bu nedenle uluslararası toplum, yeni kurumlar oluşturmanın veya yeni anlaşmalar yapmanın ötesinde, hâlihazırda verilmiş olan sözlerin yerine getirilmesini gelecekteki tüm çabaların temel taşı hâline getirmelidir. Bunu yaparak son yıllarda tehlikeli biçimde aşınmış olan güven birikimlerinin yeniden tesis edilmesine katkı sağlayabilir—seçilmiş yetkililere duyulan güven, medya kuruluşlarına duyulan güven, bilimsel bulgulara duyulan güven ve dünya liderlerinin verdikleri taahhütlere duyulan güven gibi.

Mevcut yapılar içindeki küresel düzenlemelerin daha adil hâle getirilebilmesi için önerilen politikaların gelecekte yaratacağı etkileri öngörmeye ve modellemeye yarayacak araçlar oluşturulabilir. Örneğin, Birleşmiş Milletler'in Gelecek Nesiller Özel Elçiliği önerisi ve bu tür bir yaklaşımı uygulayan yerel yönetimlerden elde edilen dersler üzerine inşa edilerek geliştirilecek ileriye dönük bir yönelim, karar alma süreçlerinin günümüz aktörlerinin daha dar çıkarlarından yalıtılmasına ve orta ile uzun vadeli hakkaniyet ve yönetim anlayışına öncelik verilmesine yardımcı olacaktır.

BİR ÇALIŞMA YÖNTEMİ OLARAK ÖĞRENME

Tabiat ile sürdürülebilir bir ilişki içinde olan küresel bir uygarlık, tarih boyunca hiç var olmamıştır. Bu nedenle, geniş bir sosyal ve ekolojik koşullar yelpazesini yansıtacak şekilde bu uygarlığın temellerini sayısız yerel bölgede atmak, küresel ölçekte bir öğrenme süreci gerektirmektedir. Fiziksel süreçlerden politika çerçevelerine kadar pek çok alanda başlıca gereklilikler ve temeli oluşturan ilkeler hâlihazırda belirlenmiştir. Ancak, bu ilkelerin toplumsal dönüşümün belirli örneklerine bilgece uygulanması, ancak deneyim yoluyla öğrenilebilecek bir şeydir.

Öğrenmeyi çevresel eylemin merkezinde bir yöntem olarak benimsemek, belirli alışkanlıklar ve davranışlar gerektirir. Öğrenme tutumunda hareket edildiğinde, vizyonlar ve stratejiler tekrar tekrar gözden geçirilir. Planlar organik bir şekilde zaman içinde büyür; alınan aksiyonlar, edinilen deneyimler ve çıkarılan dersler ışığında modifiye edilir. Eylem, süreç bazlıdır, yalnızca olaylar veya projelerle tanımlanma değildir. Gelişigüzel değişimden kaçınılır ve çabaların sürekliliği sağlanır.

Gerçek öğrenme; resmi yapılar ve süreçler kadar, aktörlerin güdü ve niyetlerine de bağlıdır. Örneğin; statü ve itibar kaygısının ya da övgü ve kınama (suçlama) arayışının damga vurduğu uluslararası bir konferans, "en iyi uygulamaların" veya "çıkarılan derslerin" paylaşılmasına ne kadar çok oturum ayırırsa ayırsın, faydalı içgörüler üretmekte zorlanacaktır.

Öğrenme odaklı bir yaklaşım, ilerleme yolunda hataların ve aksaklıkların rolünün anlaşılmasını da gerektirir. Bilimsel yöntem, deneme-yanılma diyalektiğinden sonuna kadar faydalanırken; uluslararası süreçler genellikle daha en başından "kusursuz" program veya politikayı bulma çabasıyla tükenip gider. Bunun yerini, sürece dâhil olan herkesin zaman aksaklıklarla karşılaşacağının ve yetersiz kalacağının tam olarak bilincinde olunduğu bir araştırma kültürü ve uygun çözümler için gösterilen samimi bir arayış almalıdır. Alçakgönüllülük, öğrenmeye açılan kapıdır.

Harekette öğrenme modunun hayati bir unsuru, meşveret ilkesidir ki, bu da bir durumun gerçekliği hakkında fikir birliği oluşturma ve mevcut seçenekler arasından en bilgece eylem yolunu belirleme süreci olarak anlaşılabilir. Meşveret sürecinde, bireysel katılımcılar kendi bakış açılarının ötesine geçmeye gayret eder ve bunun yerine kendi amaç ve hedefleri olan bir bütünün üyeleri olarak hareket ederler. Hem samimiyet hem de nezaketle betimlenen bir ortamda fikirler, onları ortaya atan bireye değil, grubun tamamına aittir. Gerçek, karşıt çıkar grupları arasında bir uzlaşma olarak görülmez; katılımcılar birbirlerini kontrol etme arzusuyla da hareket etmezler. Amaç, birleşmiş düşünce ve eylemin gücünden yararlanmaktır. Ayrıca, alınan kararlardan hayatları etkilenecek olanların bakış açıları ve özlemleri her zaman akılda tutulur.

Sürdürülebilir toplumlar inşa etmek, yalnızca mevcut bilginin uygulanmasını değil, aynı zamanda yeni bilginin üretilmesini de içerir. Bu bilginin büyük bir kısmı, yerel düzeydeki deneyimlemeler yoluyla elde edilen içgörüler şeklinde olacaktır. İlk gözlemler, çoğu zaman tabandaki aktörlerin kişisel anlatımlarından ibaret olabilir. Ancak zamanla, belgelenebilen ve analiz edilebilen örüntüler ortaya çıkar; bu da tabana yayılabilen ve sonraki çabaları şekillendirmek için kullanılabilen giderek daha zengin bir bilgi birikimine yol açar. Bu şekilde düşünüldüğünde, sürdürülebilir bir dünyanın inşasını öğrenmek, yalnızca sınırlı bir uzman grubun alanı olmaktan çıkar; onun yerine, insanlığın geniş kesimlerinin katkısına dayanan ve bu katkıyı memnuniyetle karşılayan bir çaba hâline gelir.

"Bilim, varlık için kanat ve yükseliş için merdiven derecesindedir. Öğrenimi herkes için bir yükümlülüktür."

— Bahai kutsal yazıları

Devletin Rolünü Kavramak

Daha sürdürülebilir bir dünya inşa etmede birçok aktörün oynayacağı bir rol vardır. Yerel toplumlar, kolektif eylemi teşvik etmek ve üyelerinin yaratıcı kapasitelerini artırmak için çok şey yapabilirler. Gençler, toplumun yeni organize olma biçimlerine olan açık fikirli yaklaşımlarını, doğrudan sahada hareket yoluyla öğrenmeye istekli olduklarını ve kendilerini yüce hedeflere ve gelecek nesillerin esenliğine adamaya hazır olduklarını sürekli olarak göstermekteler. Günümüz ekonomik düzeninin temel taşları olan iş dünyası ve sanayi, faydaları dünya çapındaki toplumlara ve coğrafyalara dalga dalga yayılan yapıcı kararlar alabilirler. Ancak günümüzde ulusal hükümetlerin rolü benzersiz ve üstündür. İnsanlık tarihinin bu aşamasında, ulus-devlet küresel siyasi düzenin temel birimlerinden biridir. Bu nedenle devletler, ulusları aşan çevresel zorlukların ele alınmasında vazgeçilmez bir role sahiptir.

Devletin, ortak iyiliğin yöneticisi olarak sahip olduğu yetki ve görev alanı, doğası gereği uzun vadelidir; seçim döngülerini ve siyasi görev sürelerini aşar. Etkili yönetim, bir yetki alanı içindeki herkesin gelecek nesiller boyunca refah içinde gelişmesini sağlar.

Devlet gerek kendi sınırları içinde gerekse bu sınırların ötesindeki diğer kurumlarla iş birliği içinde, örneğin, herkesin yararına olan ortak varlıkların yönetilmesi ve korunmasında önemli bir sorumluluk üstlenir.

Devletin tüm kapasitesi çevresel sorunların çözümüne seferber edilmelidir. Toplumun çeşitli sektörlerinde tüm sanayilerin yeniden yapılandırılması, onlarca yıl süren; büyük miktarda finansal kaynak, işgücü ve fiziksel altyapı gerektiren bir süreçtir. Bu nedenle, hükümetin uzun vadeli planlar geliştirme, bunları zaman içinde sistematik olarak ilerletme ve gerekli ilerlemelerin mümkün hâle gelmesini sağlayacak koşulları oluşturma rolü hayati önem taşıyacaktır.

Bazı durumlarda bu, devlet yardımı, tazminatlar, düzenleyici ayarlamalar veya gerekli eylemleri teşvik etmeye yönelik diğer araçlar biçiminde olabilir. Diğer zamanlarda ise hükümetin ve bireysel liderlerin standartları belirleyici rolü gerekecektir, yani, açıklama yapmak, teşvik etmek, takdir etmek ve eyleme çağırmak. Tüm bunlar, devlet kurumlarının, nesiller arası bir dönüşümü teşvik etmek ve sürdürmek için benzersiz bir konuma sahip olduğunu göstermektedir.

Devletlerin çevresel sorunları etkili bir şekilde ele alabilmesi için liderliğe yönelik yeni nitelikler ve tutumlar oluşturmak şart olacaktır. Bu bağlamda kişisel karakter merkezî bir öneme sahiptir, kamu hizmetine kişisel kazanç yolu olarak değil bir sorumluluk olarak yaklaşan, seçim zaferi veya kişisel yükselişten daha yüce hedeflere karşı sorumlu olduklarını kanıtlayan ve ortak iyiliğe yönelik kararlar — zor olsa bile — alabilen liderlerde gelişme görülecektir. Böylesi ahlaki cesaret örnekleri, liderlerin en kalıcı başarıları arasında yer alır ve belirli bir anın veya siyasi iklimin hesapları hafızalardan silindikten çok sonra bile hatırlanmaya devam eder.

Son yıllarda devletin rolüne dair karamsarlık artmış durumdadır, hükümetler işlevlerini yerine getiremediklerinde veya getirmek istemediklerinde pek çok kişinin zorluk çektiği de bir gerçektir — kuralları ve standartları belirleme rolü çıkar gruplarına teslim edildiğinde; hizmet sağlama kâr güdüsünün insanın esenliğinin önüne geçecek şekilde özelleştirildiğinde; siyasi yolsuzluk ve çıkarcılık, ortak iyiliği kişisel menfaatlere feda ettiğinde bu durum açıkça görülür.

İyi yönetim; özel sektörün, bilim camiasının, sivil toplumun ve diğerlerinin en yüksek katkılarını sunabilecekleri ortamı hazırlar.

Ancak bu tür düşünceler, hükümetin kendisini suçlamaktan ziyade, sahip olduğu eşsiz gücün bir hatırlatıcısıdır. İyi yönetim, eylem gücünün bireysel girişim düzeyinde açığa çıkmasına ve kolektif irade düzeyinde güçlenmesine olanak tanır. İyi yönetim; özel sektörün, bilim camiasının, sivil toplumun ve diğerlerinin en yüksek katkılarını sunabilecekleri ortamı hazırlar. Bu nedenle devletin, toplumun güveninin koruyucusu ve destekleyicisi olarak işlevlerini mümkün olan en eksiksiz şekilde yerine getirmesini sağlamak herkesin çıkarınadır.

KARAR ALMA ODAĞI

Küresel süreçlerin hem köylerde hem de kıtalar genelinde eşit derecede hissedildiği bir çağda, karar alma odağının uygun şekilde belirlenmesine sürekli olarak dikkat edilmesi gerekecektir. Bu bağlamda temel ilke, kararların en uygun sonuçların elde edilebileceği düzeyde alınması gerektiğidir.

Bu ilkeye bağlılık, pek çok durumda, güç ve otoritenin yerel toplumlara ve yerel yönetim kurumlarına önemli ölçüde devredilmesini gerektirecektir. Karar alma süreçlerinin önümüzdeki yıllarda çok daha kapsayıcı, yerel ve katılımcı olması gerekecektir. Her toplum kendi ilerleme yolunu belirleme hakkına ve sorumluluğuna sahiptir ve her birinin daha sürdürülebilir bir uygarlık inşasında hayati bir katkı sunabilir. Ayrıca deneyim göstermiştir ki, yaşamları etkilenen kişilerin kararlılığı ve bağlılığı olmadan; programlar ve politikalar, uygulanacakları toplumlarda kök salmakta zorlanmaktadır.

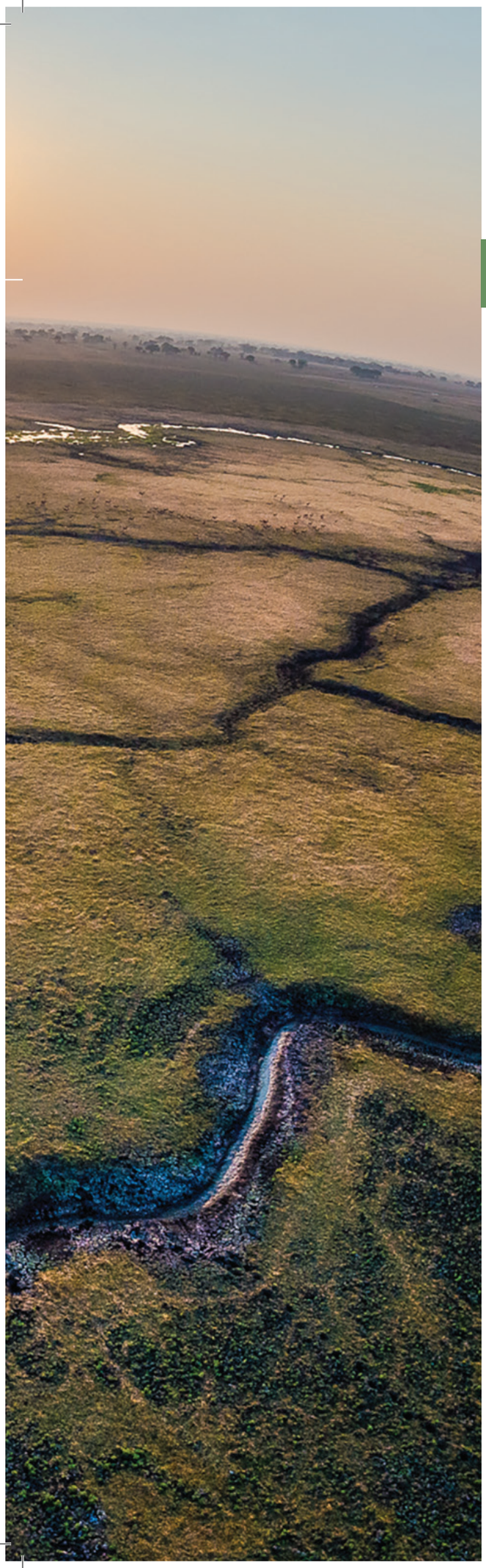
Yerelleşme yönündeki eğilimlere tamamlayıcı bir nitelik olarak, uygun karar alma süreçleri, gerektiğinde ulus-devlet ötesine geçen düzeylerde de harekete geçmeyi gerektirir. Çok sayıda çevresel sorun, kapsam ve etkileri bakımından sınırları aşan niteliktedir ve bu nedenle yalnızca ulusal düzeydeki yasalarla çözülemez. Dolayısıyla, ulusal çıkarlara yönelik haklı kaygılar; gelişen ve refah içindeki bir uluslararası topluma hizmet edecek etkili ve koordineli eylemi kolaylaştıran küresel yapılar içinde ifade bulmalıdır. İleriye doğru tek geçerli yol, derinleşen bir küresel iş birliği sisteminde yatar.

Herhangi bir düzeyde yürütülen çabaların etkinliği, bu düzeyler arasındaki bağlantıların niteliğine ve karşılıklılığına bağlıdır. Ulusal veya küresel düzeyde politika oluşturma, eğer tabandaki koşullardan kopuksa; soyut ve teorik kalabilir, dolayısıyla potansiyel olarak ilgisiz veya zarar veren bir hâl alabilir. Benzer şekilde, toplum düzeyindeki girişimler, bir bütün olarak insanlığı ilgilendiren küresel süreçlerle ilişkili değilse sınırlı kalacaktır. Bu nedenle, pratik deneyim ve analiz yoluyla üretilen bilgi ve içgörülerin aktarımını kolaylaştıracak yapılara ihtiyaç duyulacaktır.

“[İnsanoğlunun tekliği] Ulusal duyguların ve çıkarların, birleşmiş bir dünyanın zorunlu taleplerine göre ikinci planda olduğunu ısrarla vurgular. Bir yandan aşırı merkeziyetçiliği reddederken öte yandan tek tipliyi beraberinde getirecek her türlü girişimi de bir kenara atar.”

— Bahai kutsal yazıları

İNCELEME ÖNERİLERİ

Devletlerin kendi halklarının refahını geliştirme sorumluluğu—ki bu nihayetinde bir bütün olarak insanlığın serpilip gelişmesine dayanır—kamu politikalarının oluşturulmasında en öncelikli unsur olmalıdır. Bu nedenle, karar alma mercileri, devletlerin sınırlı endişeler yerine ortak iyiliği aktif bir şekilde gözetmesini sağlayacak şekilde yapılandırılmalıdır. Günümüzde yasa ve politikaların belirlendiği pek çok ortam, en azından kısmen finansal kâr birikimi veya siyasi güç gibi çıkarlar tarafından motive edilen diğer aktörlerin yoğun etkisi altındadır. Dolayısıyla, bu tür aktörlerin—çok uluslu şirketler, medya kuruluşları, teknoloji platformları, özel çıkar grupları veya başkaları—sürece ancak katılımlarının uzun vadeli sürdürülebilirliği desteklediği ve halkın temsilcilerinin iyi niyetli çabalarını zayıflatmak yerine güçlendirdiği ölçüde dâhil edilmesini sağlayacak mekanizmalara ihtiyaç vardır. Birleşmiş Milletler bağlamında bu, örneğin devasa finansal veya diğer maddi kaynaklara erişimi olan devlet dışı aktörlere ayrıcalıklı muamele gösterilmemesini veya onlara aşırı nüfuz hakkı tanınmamasını sağlayan politikalar şeklinde olabilir.

İklim sorunlarıyla mücadele etmek için gereken eylemin boyutu ile fiilen alınan önlemler arasındaki uçurum, genellikle finansal kaynakların yetersizliği algısına bağlanmaktadır. Oysa kaynakların kamu yararını ilerletmek için ilgili ihtiyaçlarla orantılı ölçeklerde, basiretle harekete geçirilmesi ve harcanması devletin temel bir sorumluluğudur. Dolayısıyla devlet kurumları hem mevcut hem de gelecek nesillere karşı kritik bir görev taşımaktadır. Bu sorumluluk, adalet, kapasite ve sorumluluk standartlarını gözeterek, acil ve gelecekteki gereksinimleri karşılamaya yetecek kaynakları yaratma konusunda devletlere ahlaki ve etik bir görev tanımı ve yetki vermektedir. Bu aynı zamanda, söz konusu kaynakların sürdürülemez veya yıkıcı yaşam biçimlerini sübvanse etmek için değil, insanlığın esenliğini artırmak için harcanmasını gerektirir. Bu sorumlulukların ulusal politika üzerindeki net etkilerine ek olarak küresel düzeye taşınması, ülkeler arasındaki ekonomik düzenlemelerde—en başta da aralarındaki ağır ve yıkıcı servet eşitsizliklerini gidermek için gereken adımların atılmasında—önemli düzenlemeler yapılmasını gerektirecektir.Bu amaçla, onlarca yıldır çeşitli önlemler önerilmiştir, küresel vergi koordinasyonunu sağlayacak bir mekanizma veya yasa dışı finansal akışları düzenleyecek bir çerçeve gibi. Eğer özenle uygulanırsa, bu tür öneriler mevcut küresel kaynak havuzunun iyi bir şekilde kullanılmasına büyük katkı sağlayabilir.

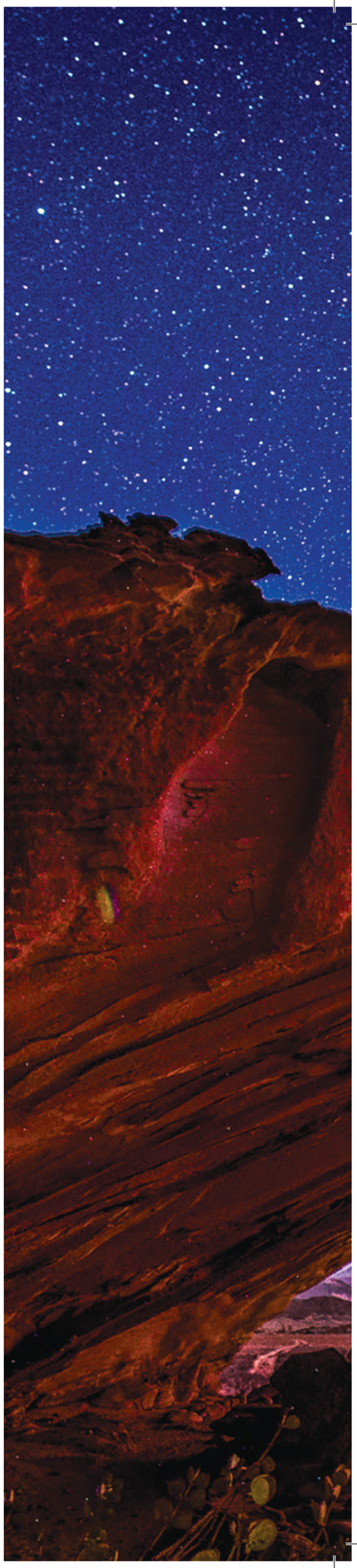
Çağrıda bulunan dünya

Tabiat ile uyum içinde gelişen bir küresel uygarlık, giderek artan sayıda insanın uğrunda çaba gösterdiği bir vizyondur. Bizi çağıran dünya; bütünleşme ve denge, güzellik ve olgunlukla nitelenen bir dünyadır. Bu dünya, ilerlemeyi yeniden tanımlayan; toplumların ve bireylerin, kurumların desteğiyle en yüksek ideallerini gerçekleştirmek için birlikte çalıştığı bir dünyadır. Bu öyle bir dünyadır ki, ilerleme için sıklıkla zorunlu olduğu iddia edilen, sosyal, ekonomik ve çevresel, yıkıcı ahlaki tavizlerden giderek daha fazla arınmıştır.

Bu vizyona doğru hareket başlamıştır, ivmesi giderek artmaktadır. Yüce hedefler dile getirilmiştir ve daha önce görülmemiş ölçeklerde eylem çağrıları yapılmaktadır. Ancak dönüşümün hızı şimdiye dek zamanın gerekliliklerini karşılayacak seviyeye ulaşmamıştır. Gerekli uyarlamaları yapmak için mevcut seçeneklerin yelpazesi, eylem geleceğe ertelendiği sürece daralmaya devam edecektir. İnsanlık, kendi kaderi ile gezegenin kaderinin geri dönülemez bir şekilde iç içe geçtiği gerçeğine göre mi hareket edecek? Yoksa onu harekete geçirmek için daha da büyük felaketler mi gerekecek?

Bu vizyona doğru hareket başlamış, ivmesi giderek artmaktadır.

Niyet ile eylem arasındaki uçurum, bugün insanlığın karşı karşıya olduğu temel meydan okumalardan biridir. Bu uçurum kapatılabilir; bireyler, toplumlar ve uluslar her gün bu hedefe katkı sunmaktadır. Ancak eylemin gereken seviyelere ulaşabilmesi için, insanlığın mevcut gelişim aşamasının gerektirdiği değerler etrafında uluslar arasında çok daha güçlü bir uzlaşıya ve kolektif iradeye ihtiyaç vardır. Ayrıca, söz konusu değerlerin hayata geçirilmesinde, ortak iyilik için faydalı olana yeniden adanmışlık ve günümüzün ahlaki ve pratik çağrısına yanıt vermenin önünde duran her şeyin bir kenara bırakılmasında çok daha büyük bir kararlılık gerektirir. Bu gerçekten de yüce bir çabadır ve faydaları, gelecek nesillere bırakılması gereken paha biçilmez bir mirastır. Gelin, hep birlikte onun çağrılarına cevap vermek için ayağa kalkalım.

Fotoğraf telif hakları: ss. 4, 7, 16: Bahai Uluslararası Toplumu; s.4 alt orta; Jevtic, Zirai koleksiyon Getty tarafından; s.6: Martha Moghbelpour; s. 8: pierluigipalazzi, Essentials koleksiyonu Getty tarafından; tüm diğerleri Dana Allen tarafından.

Bahá'í
International
Community

Telif Hakkı © 2022 Bahá'í International Community

866 United Nations Plaza, Suite 120
New York, NY 10017, USA
www.bic.org